

European Disability Forum Members' Mailing

Issue 10, September 2011

European Disability Forum | Square de Meeus 35, 1000 Brussels | www.edf-feph.org |
T +32 2 282 4603 | F +32 2282 4600 | info@edf-feph.org |

No redaktora /// Invaliditāte un ANO: ir pienācis laiks

Šis noteikti cilvēku ar invaliditāti kustībai ir pats **izšķirošākais brīdis** gadā. Cilvēku ar invaliditāti organizācijas no visas pasaules septembra pirmajā nedēļā pulcējās ANO galvenajā mītnē uz **dalībvalstu konferenci**. ANO Konvencijā ir noteikts, ka dalībvalstīm jāriko regulāras tikšanās, un kopš 2008. gada šī bija 4. dalībvalstu konference, kas notika **ANO galvenajā mītnē Ņujorkā**. Arī cilvēku ar invaliditāti organizācijas tika aicinātas piedalīties konferencē un rīkot papildu pasākumus, **dodot iespēju izteikties** par tām svarīgajiem jautājumiem.

Simbiotiskās attiecības starp NVO un valdību ir labi zināmas, bet es vēlētos uzsvērt cilvēku ar invaliditāti kustības **progresīvo konsolidāciju** pasaules mērogā. 1999. gada dibinātā **Starptautiskā Invaliditātes alianse** (International Disability Alliance (IDA)) ir **vispasaules un reģionālo cilvēku ar invaliditāti organizāciju** tīkls, un tās mērķis ir veicināt ANO Konvencijas īstenošanu.

Sākt darboties **kopā** – tas bija nepieciešami un arī ambiciozi. **Nepieciešami** tāpēc, ka, vērsoties pie ANO un dalībvalstīm, mums vajadzīga viena spēcīga balss. **Ambiciozi** tāpēc, ka invaliditātes ir daudzas un dažādas un pretendē uz daudzām un dažādām prioritātēm. Visbeidzot, **mums visiem ir viena un tā pati perspektīva**: mēs gribam uzlabot cilvēku ar invaliditāti dzīvi, neatkarīgi no nacionalitātes un invaliditātes veida. IDA pārstāv cilvēku ar invaliditāti vajadzību teikt arī savu vārdu starptautiskajos jautājumos. Pasaules mēroga aktīvisti izlemj valstu un reģionu politiku. **Cilvēkiem ar invaliditāti ir jārikojas globāli**, lai panāktu, ka viņu tiesības tiktu respektētas reģionos. Tas ir arī vienīgais risinājums, kā panākt, lai invaliditātes problēmas un ANO Konvencija atrastos politiskās darba kārtības augšgalā ne tikai vienu nedēļu gadā un ne tikai ANO priekšnoteikumos. Līdz šim Konvenciju ir ratificējušas vairāk kā simts valstis, **19 no tām Eiropas Savienībā**. Mums ir nepieciešams iededzināt ambīciju uguni!

Pēdējās desmitgades laikā mēs esam auguši, kļuvuši organizēti, debatējuši un vienojušies. Tagad ir ļoti svarīgi stiprināt šo **nozīmīgo starptautisko kustību**. Eiropas Forums cilvēkiem ar invaliditāti ne tikai pilnībā pievienojas IDA politiskajiem mērķiem, bet arī tās konsolidācijai caur unikālu administratīvo atbalstu, ko sniegsim tās aktivitātēm.

Izšķirošais īstenošanas brīdis ir pienācis. Eiropas cilvēku ar invaliditāti kustība cīnījās, lai panāktu, ka ANO Konvencija tiktu pabeigta.

Tagad mums jāpārlicinās, ka ES to īsteno.

Javier Güemes, Eiropas Foruma cilvēkiem ar invaliditāti direktora vietas izpildītājs

KĀPĒC STANDARTI IR SVARĪGI?

Eiropas standartizācijas organizācijas pašreiz strādā pie Eiropas Komisijas prasību īstenošanas, lai izstrādātu trīs konkrētus Eiropas standartus. Šie standarti ir nepieciešami, lai nodrošinātu, ka valsts iestādes iestrādā valsts iepirkumu piedāvājumā pieejamības prasības un kritērijus.

Apspriežamie Eiropas standarti tiek izstrādāti saskaņā ar šiem dokumentiem: standartizācijas mandāts Nr. 420, kas attiecas uz **apbūvētās vides pieejamību**, un standartizācijas mandāts Nr. 376, kas attiecas uz **informācijas un komunikāciju tehnoloģijas pieejamību**. Šo dokumentu uzdevums ir izstrādāt un formulēt Eiropas pieejamības standartus minētajās jomās, lai tie kļūtu lietderīgi iekļaušanai publiskā iepirkuma piedāvājumos.

Eiropas standarti, kuros, sekojot **“Universālā dizaina”** pieejai, ņemtas vērā **cilvēku vajadzību un funkcionālās atšķirības**, mudinās radīt tādu produkciju un pakalpojumus, kas pieejami visiem, to skaitā cilvēkiem ar invaliditāti.

Publiskais iepirkums veido apmēram 17% no Eiropas Savienības IKP, kas ir ievērojama summa. Tāpēc Eiropas standarts, kas sekmētu pieejamības prasību iestrādāšanu piedāvājumos, rosinātu pakalpojumu sniedzējus un tirgus aģentus izskatīt, atjaunot un pārstrādāt savas koncepcijas, **pielāgojot tās pieejamības prasībām**. Rezultātā tas tiešā veidā ietekmēs un uzlabos **cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitāti**.

Eiropas standartizācija pārāk ilgi ir ignorējusi un atstājusi novārtā pieejamības jautājumus, tādēļ cilvēku ar invaliditāti kustība pēdējos gados ir aktīvi iesaistījusies šo **standartu formulēšanā**.

Valsts iestādes, izmantojot šos standartus, spēlēs būtisku lomu pieejamības veicināšanā. Eiropas standarti ir dokumentēti, brīvprātīgi nolīgumi, kas nosaka svarīgus produktu, pakalpojumu un procesu kritērijus. Neraugoties uz savu ne obligāto raksturu, **Eiropas standarti ir noderīgs līdzeklis, jo tie ir izstrādāti saskaņā ar cilvēkiem ar invaliditāti** un ir piemērojami visā Eiropas Savienībā (atšķirībā no valstu standartiem, kas katrā dalībvalstī ir atšķirīgi).

Eiropas standarti papildina Eiropas tiesību aktus un ir uzskatāmi par atbalsta instrumentu, kas sekmē solītās pieejamības īstenošanu dzīvē. Lai arī turpmāk nostiprinātu šādus procesus, Eiropas Komisija vēl papildu ieviesīs standartizācijas mandātu Nr. 374, lai veicinātu vispārēju invaliditātes jautājumu integrāciju caur pieejamības prasībām Eiropas standartos un Eiropas standartizācijas procesos kopumā.

EDF ir pārliecināts, ka Cilvēku ar invaliditāti organizāciju kustībai vēl vairāk vajadzētu iesaistīties standartizācijas procesos. Tāpēc šā gada sākumā EDF un Eiropas Patērētāja balss standartizācijā (European Consumer Voice in Standardization (ANEC)) kopīgi organizēja semināru par standartizācijas jautājumiem. Pēc EDF ierosinājuma, viens no šī semināra mērķiem bija identificēt šķēršļus, kas kavē cilvēku ar invaliditāti organizāciju iesaistīšanos standartizācijas procesos, tāpēc EDF biedri diskusijā centās noskaidrot iespējamus risinājumus, kā veicināt viņu piedalīšanos. Ar EDF sesijas gaitā izdarītajiem secinājumiem varat iepazīties šeit: [EDF Library](#)

Lai iegūtu plašāku informāciju par Eiropas standartiem, [visit EDF website here](#)

Contact EDF: Nadege Riche | T + 32 282 46 05 | nadege.riche@edf-feeph.org

MĒS NEGRIBAM, KA MŪS PAMET UZ PERONA

2007. Eiropas Komisija pieņēma lēmumu par savstarpējas izmantojamības tehnisko specifikāciju attiecībā uz personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām Eiropas parastajā un ātrgaitas dzelzceļu sistēmā. Šajā plašajā regulējumā izklāstīto pamatnostādņu mērķis ir uzlabot dzelzceļa transporta pieejamību cilvēkiem ar ierobežotām pārvietošanās spējām. Pašlaik notiek šo tehnisko specifikāciju pārskatīšana. Galīgais priekšlikums par tehniskajām specifikācijām ir gaidāms 2012. gada oktobrī.

Eiropas Forumu cilvēkiem ar invaliditāti šajā pārskatīšanas procesā pārstāv tā biedri, piedaloties darba grupā, kas atbildīga par šī dokumenta sagatavošanu. EDF ir tur, lai pārliecinātos, ka tiek ņemtas vērā cilvēku ar invaliditāti kustības prasības. Šīs prasības, kas izklāstītas mūsu nostājas dokumentā, paredz, ka visiem cilvēkiem ar invaliditāti tiek nodrošinātas **vienlīdzīgas iespējas izmantot dzelzceļa transportu un ka visi jaunie vilcieni un stacijas atbilst tehniskajām prasībām, ko nosaka pieejamības kritēriji.**

[our position paper](#)

Jāņem vērā, ka ANO Konvencija par cilvēku ar invaliditāti tiesībām uzliek Eiropas dalībvalstīm jaunus pienākumus, pieņemot vai pārskatot tiesību aktus, lai nodrošinātu, ka lietotāju vajadzības un tiesības tiek pilnībā ievērotas. Paralēli EDF cenšas panākt, lai piemērošanas vēriens būtu **pēc iespējas plašāks** un, vēlams, aptvertu visu ES dzelzceļu tīklu.

Tehniskās specifikācijas pašlaik tiek apspriestas. Šo diskusiju gaitā kļūst skaidrs, ka dzelzceļu operatori un vilcienu ražotāji diezgan negribīgi īsteno dažas no pašām svarīgākajām pieejamības prasībām, piemēram, plašākas durvis, pa kurām var iekļūt cilvēks ratiņkrēslā, un universālas tualetes vilcienos. EDF pauž bažas, ka pārskatīšana novedīs pie nepietiekamas pieejamības prasību ievērošanas, tāpēc **strikti turas pie savām prasībām, paredzot, ka tehniskās specifikācijas kļūs par vērienīgu līdzekli, ar kura palīdzību īstenot ANO Konvencijā paredzētos dzelzceļa pieejamības aspektus.**

Nākamajā sapulcē tiks apspriesta šo tiesību aktu īstenošana. EDF ir nepiekāpīgs savā prasībā, lai **saprātīgā laika posmā** tiktu nodrošināta pilnīga pieejamības prasību ievērošana. Ņemot vērā ritošā sastāva un staciju ilgo „mūžu”, Eiropas dzelzceļu sistēma cilvēkiem ar invaliditāti būs nepieejama vēl vairākus gadu desmitus, ja nekavējoties netiks noteikti konkrēti termiņi.

Dzelzceļa industrijas pārstāvji baidās, ka izmaksas, ko prasīs pieejamības kritēriju nodrošināšana, būs nepamatoti augstas. Tāpēc paralēli tehnisko specifikāciju pārskatīšanā ieguldītajam darbam EDF strādā arī pie tā, lai **pieejamības iekļaušana būtu obligāta dzelzceļa sektoru finansēšanas programmās.**

[Download EDF position paper on the technical specificities: TSI PRM here](#)

Contact EDF: Maria Nyman | T +32 2 286 51 84 | Maria.nyman@edf-feph.org

VAI JAUNATNE PATIEŠĀM IESAISTĀS?

Jā! Šomēnes Briselē notika 2. Jauniešu sanāksme par brīvprātīgo darbu, un tās ietvaros EDF Jauniešu komiteja rīkoja semināru par brīvprātīgo darba iespējām.

Eiropas Brīvprātīgo gada ietvaros Eiropas Jauniešu forums rīkoja 2. Jauniešu sanāksmi, lai institūcijām un plašākai publikai sniegtu izsmeļošāku informāciju par brīvprātīgo darba lielo nozīmi un brīvprātīgo tiesībām. Pasākuma mērķis bija izteikt atzinību jaunajiem brīvprātīgajiem, iepazīstināt jauniešus ar organizāciju darbu un ar labākajiem prakses piemēriem.

[European Year of Volunteering,](#)
[the European Youth Forum](#)

EDF brīvprātīgo darbu uztver kā līdzdalību pašu par sevi, un, lai gan tam nav nekādu politisku “nolūku”, tā rezultātiem var būt politiska ietekme. EDF uzskata, ka brīvprātīgo darbs ir saistīts ar aktīvu līdzdalību, iekļaušanos un pilsonību un tam ir ievērojama sociāla nozīme. **Brīvprātīgo darbu vajadzētu atzīt kā svarīgu līdzekli, ar kura palīdzību veidot jauniešu – ar un bez invaliditātes – politisko un sociālo identitāti.**

EDF komitejas rīkoto apmācību mērķis bija **uzlabot informētību par invaliditātes jautājumiem, cilvēktiesībām, diskrimināciju un vienlīdzību, vienlaikus uzsverot, cik svarīgi panākt, lai brīvprātīgo darbs būtu pieejams arī jauniešiem ar invaliditāti.** Labākai izpratnei ir būtiska nozīme, lai panāktu lielāku iekļaušanu sabiedrībā.

Jaunieši ar invaliditāti **atzinīgi novērtē neformālus pasākumus kā līdzekli, kas sekmē viņu aktīvu līdzdalību sabiedrībā,** jo īpaši, ja viņi ir izslēgti no oficiālās izglītības sistēmas.

Sekojiēt EDF Jaunatnes aktivitātēm portālā [Facebook](#)

Contact EDF: Ewa Pawlowska | T +32 2 282 46 03 | ewa.pawlowska@edf-feph.org

PATURIET PRĀTĀ

CILVĒKTIESĪBU AIZSTĀVJI UZSTĀJAS PRET PIESPIEDU STERILIZĀCIJU

16. augustā Reproductīvo tiesību centrs, Eiropas Forums cilvēkiem ar invaliditāti, *Interights*, Starptautiskā cilvēku ar invaliditāti alianse un Garīgās rīcībnespējas advokatūras centrs iesniedza Eiropas Cilvēktiesību tiesai rakstiskus komentārus lietā Gauer un citi pret Franciju (*Gauer and Others v. France*, Iesniegums Nr. 61521/08), ko ierosināja piecas sievietes, kas tika sterilizētas piespiedu kārtā.

[Read more](#)

FREEDOM DRIVE 2011. NEESI TIKAI VĒROTĀJS!

Šomēnes EDF biedrs Eiropas Neatkarīgas dzīves kustība (European Network for Independent Living (ENIL) Strasbūrā rīkos savu 5. Freedom Drive kampaņu. Freedom

Drive kampaņa kopš 2003. gada ir rīkota ik pēc diviem gadiem, un tas dod Neatkarīgas dzīves kustības biedriem un Eiropas Parlamentam iespēju satikties, lai gūtu jaunas ierosmes un veicinātu Neatkarīgas dzīves jautājumu risināšanu. Šogad šī kampaņa pulcēs 400 cilvēku no visas Eiropas, un viņi kopīgi iesniegs priekšlikumus Eiropas Parlamenta rezolūcijai par to, kā valstu izdevumu samazināšanas pasākumi ietekmē Eiropas Savienībā dzīvojošos cilvēkus ar invaliditāti.

[Read more](#)

OTRAIS MANIFESTS PAR SIEVIEŠU UN MEITEŅU AR INVALIDITĀTI TIESĪBĀM EIROPAS SAVIENĪBĀ

Šis manifests ir noderīgs instruments aktīvistiem un politikas veidotājiem. Tagad to iespējams lejuplādēt franču, spāņu un angļu valodās. EDF mudina politikas veidotājus un visus, kas iesaistīti cilvēku ar invaliditāti kustībā, lietderīgi izmantot šo manifestu. Integrējot dzimuma un invaliditātes jautājumus visās politikas jomās, mēs visi kopā varam radīt sabiedrību, kurā diskriminācijai vairs nav vietas, - sabiedrību, kuras pamatā ir cieņa pret katra indivīda pilsoniskajām un cilvēka tiesībām.

[Download the toolkit](#)

BĒRNI AR INVALIDITĀTI

Laikā no 19. septembra līdz 7. oktobrim Ženēvā notiks ANO Bērnu tiesību komitejas tikšanās. Tajā piedalīsies arī EDF un Itālijas Forums cilvēkiem ar invaliditāti (IDF), lai atbalstītu kopā ar IDA sagatavoto iesniegumu par bērnu ar invaliditāti situāciju Itālijā. Šo iesniegumu komitejā izskatīt paredzēts 20. septembrī, un pēc tam komiteja izstrādās Itālijas valdībai virkni ieteikumu attiecībā uz bērnu tiesībām. EDF un IDF pauž cerības, ka komiteja ņems vērā viņu sniegto informāciju par nepilnībām bērnu ar invaliditāti tiesību ievērošanā.

93% no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

Šī materiāla tulkojums ir veidots ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu. Par materiāla saturu atbild biedrība Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO.